

Greške radnika koštaju

Uređuje: Mag. Michael Warzecha

Poštovane čitateljke i čitaoci!

U ovom broju bih se osvrnuo na odgovornost radnika za štetu naneseu poslodavcu prilikom obavljanja posla. Prije svega bih želio istaći, da je radnik odgovoran za štetu naneseu poslodavcu, ukoliko je šteta nastupila zbog namjere, ili nemara radnika. Upravo radnik je izložen stalnoj opasnosti da, ponekad, naizgled malom greškom ili nepažnjom prouzrokuje ogromnu štetu, čije se razmjere ne mogu ni uporediti sa njegovim prihodom i njegovom finansijskom situacijom. Imajući u vidu ovakvu nesrazmjernu, zakonodavac je donio zakon o „Odgovornosti radnika“ (za nastalu štetu), kojim je regulisan različit nivo odgovornosti radnika za štetu nanetu poslodavcu, a što je, pak, u direktnoj vezi sa stepenom krivice radnika. Po osnovu ovog zakona, radnik ima obavezu da nadoknadi štetu poslodavcu, ili trećem licu, ukoliko je štetu počinio obavljajući posao za poslodavca. Namjera zakonodavca je bila da zaštiti radnika od svakog rizika, koji spada u sferu rizika poslodavca, a koji, konačno i izvlači maksimalnu korist iz rada radnika. Nastupanje štete mora stajati u direktnoj vezi sa radnim odnosom radnika.

Članom 2. stav 3. Zakona o odgovornosti radnika za nadoknadu štete izvršeno je značajno odstupanje od Opšteg imovinskog zakona (ABGB), jer se ovom zakonskom odredbom, radnik oslobađa obaveze nadoknade štete, ukoliko je u toku obavljanja posla iz opravdanih razloga prouzrokovao štetu. Naravno da se radnik ne oslobađa odgovornosti, ukoliko je šteta nastala grubom nepažnjom.

Primjera radi, sud ima pravo da procijeni da li se radi o nemaru kada je u pitanju manji propust (lakši nemar), kao i da oslobodi radnika od odgovornosti za obaveze naknade štete. Samo u slučaju namjerno prouzrokovane štete, radnik je obavezan na cjelokupnu nadoknadu.

Dakle, radnik može u potpunosti biti oslobođen od odgovornosti za nadoknadu štete u slučaju blagog nehata pri obavljanju posla. Primjera radi, sud može donijeti odluku o oslobađanju radnika od odgovornosti za nadoknadu štete ako je nastupila šteta na alatu, a on njime rukovao u skladu sa propisima, ili ako dodje do manjih propusta prilikom obračuna plate, ili u slučaju kada je radnik zbog preopterećenosti (prouzrokovane nedostatkom personala) propustio da obavi adekvatne kontrole.

Prilikom preispitivanja da li je i u kojoj mjeri radnik odgovoran za nastalu štetu, sud uzima

u obzir slijedeće okolnosti: koju vrstu posla obavlja radnik za poslodavca i sa tim vezan nivo odgovornosti, odnos između visine primanja radnika i stepena njegove odgovornosti na poslu, stepen stručne naobrazbe radnika, uslove rada kao i koja vrsta štete može da nastupi u vezi sa radnim uslovima.

Prilikom procjene nastale štete, a u vezi sa pravom suda da radnika oslobodi od nadoknade štete, ili odredi znatno manji iznos nadoknade od stvarne štete, sud u prvom redu preispituje postojanje olakšavajućih okolnosti za radnika, te donosi odluku po principu slobodne sudijske procjene, vodeći računa o svim momentima relevantnim sa nastanak štete i obaveze na njenu naknadu.

U slučaju da radnik ošteti neko treće lice (ne poslodavca), treba napraviti razliku da li je šteta naneseu od strane radnika prilikom obavljanja njegovog posla, ili nevezano za posao. Ukoliko nastupanje štete nema nikakve veze sa poslom radnika (kod poslodavca), radnik odgovara neograničeno za nastalu štetu.

Ukoliko je radnik nanio štetu nekom trećem licu prilikom obavljanja posla, u principu je za nadoknadu štete odgovaran poslodavac, čak i u slučaju kada je to lice tužilo radnika. U slučaju podizanja tužbe protiv radnika, ovaj je obavezan da o tome blagovremeno obavijesti poslodavca i tako mu pruži mogućnost da mu se priključi u sudskom postupku. Ukoliko je radnik obavijestio poslodavca, ovaj je obavezan (ukoliko se priključio postupku) da naknadi radniku isplaćeni iznos naknade štete isplaćeno obeštećenje. Ukoliko je radnik djelimično odgovoran za nastalu štetu, to je poslodavac obavezan da mu isplati dio naknade štete. U kojoj mjeri je poslodavac obavezan da radniku nadoknadi iznos isplaćene štete, odlučuje sud, tako da odlukom suda za radno i socijalno pravo ova obaveza poslodavca može biti reducirana.

Da bi se razjasnilo da li je i u kojoj mjeri poslodavac obavezan na naknadu štete koja je nastupila nemarom radnika, obavezan je poslodavac, odnosno radnik da u roku od 6 mjeseci svoje zahtjeve pokuša ostvariti podizanjem tužbe. Po isteku ovog roka oštećena strana gubi pravo na potraživanje naknade štete. Vezano za ovo želim da istaknem da poslodavac ima pravo na naknadu štete od strane radnika odbijanjem iznosa štete od plate radnika. U ovom slučaju poslodavac je obavezan da o tome obavijesti radnika (najčešće pismenim putem), koji sa svoje strane ima pravo da u roku od 14 dana ovo ospori. Ako radnik pro-

pusti da ospori poslodavcu pravo odbijanja nadoknade štete od plate, to poslodavac ima pravo da zadrži za sebe jedan dio plate radnika. Ukoliko radnik, pak, ospori poslodavcu ovo pravo (preporučujem da se to napravi pismenim putem), poslodavac nema pravo na odbijanje od radnikove plate, nego svoje potraživanje može regulisti podizanjem tužbe kod suda. U vezi sa navedenim pravom poslodavca želim istaći, da poslodavac ni u kom slučaju nije ovlašten da zadrži za sebe kompletnu zaradu radnika. Pravo je poslodavca da za sebe zadrži adekvatan iznos zarade radnika, vodeći računa o tome da ovome ne ugrozi egzistencijalni minimum.

Da bih smirio čitaoca želim da podvučem, da veoma rijetko poslodavcima polazi za rukom da od radnika naplate iznos nastale štete, jer je u praksi teško dokazivo da je šteta prouzrokovana grubim nemarom radnika. Poslodavci su svjesni činjenice, da je vođenje sudskog postupka vezano za poprilične troškove. Uzimajući u obzir visinu sudskih troškova, kao i pravo suda da obavezu radnika na nadoknadu štete znatno reducira u odnosu na realno pretrpljenu štetu, većina poslodavaca odustaje od vođenja sudskog postupka. Iz iskustva znam da se poslodavci odlučuju na vođenje postupka protiv radnika samo u slučaju toliko stepena krivice radnika, da se može tvrditi da je riječ o namjerno napravljenj o šteti. Na kraju, želio bih da napomenem, da bi u svakom slučaju, kada poslodavac želi da pokrene protiv radnika postupak za nadoknadu štete, bilo dobro da se konsultuje sa advokatom, jer ponekad obaveza radnika i na djelimičnu isplatu nadoknade štete može predstavljati popriličan finansijski teret za radnika. ■

Mag. Michael Warzecha
Rechtsanwalt/Advokat

**SAVETOVANJE NA VAŠEM
MATERNJEM JEZIKU**

- **Pravo boravka**
- **Radno pravo**
- **Stambeni/Vlasnički odnosi**
- **Privredno pravo (osnivanje firme u Austriji i domovini)**
- **Porodično pravo (razvodi, usvajanja i sl.)**
- **KRIVIČNI POSTUPCI**

Stubenring 4, A-1010 Wien
Tel. +43/1/513 95 66
Fax. +43/1/512 59 46

Plaćeni oglas